

05. 01. (F) – AZ ÉGHAJLATI ÉS FÖLDRAJZI ÖVEZETESSÉG

1. Szoláris éghajlati övezetek

Csak a napsugarak hajlásszögét vesszük figyelembe!

Szoláris forró (trópusi) övezet

90°-os delezés lehetséges:

- a téritőkön évente egyszer
- a téritők közötti területen évente kétszer

Szoláris hideg övezet

0°-os beesési szög lehetséges:

- a sarkkörökön évente egyszer nem kel föl a Nap
- a sarkokon fél évig nem kel föl a Nap

Szoláris mérsékelt övezet

Nem lehetséges 90°-os beesési szög, de minden nap felkel a Nap

Napéjegyenlőségek – napfordulók

Napéjegyenlőség = amikor a nappal és az éjszaka hossza mindenütt 12 óra.
Március 21. és szeptember 23. – a Nap az Egyenlítő felett delez 90°-ban.

Napforduló = amikor a Nap látszólagos járásában fordulat következik be.
Június 22. – a Nap a Ráktérítő felett delez 90°-ban.
December 22. – a Nap a Baktérítő felett delez 90°-ban.

2. Valódi éghajlati övezetek

Ilyen szabályosan csak akkor, ha:

- a felszín anyaga egynemű lenne,
- a felszín teljesen sima (tökéletes gömb) lenne,
- nem lenne légkör.

Azonban!

- szárazföldek és óceánok, tengerek (eltérő fajhő)
- domborzati különbségek
- szélrendszerek
- tengeráramlások

→ módosul a szoláris éghajlati övezetek határa → **valódi éghajlati övezetek**

Ezek határa már nem párhuzamos a szélességi körökkel!

3. Földrajzi övezetek

Az éghajlat meghatározza, befolyásolja a következőket:

- természetes növénytakaró, állatvilág
- talajtípusok

- vízhozam, vízjárás
- kőzetmegbontás, felszínformálás

- mezőgazdaság termelési lehetőségei
- a terület eltartó képessége
- emberi tevékenység

→ földrajzi övezetesség

Az éghajlat, a természetes növénytakaró, állatvilág, a talaj, a felszínformáló erők **együttes övezetes megjelenését** földrajzi övezetességnek nevezzük. (Vaszilij Vasziljevics DOKUCSÁJEV)